

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Ul. Chodkiewicza 30, 85-064 Bydgoszcz
+48 52 341 91 00 • faks +48 52 360 82 06
(nazwa i dane adresowe podmiotu habilitującego,
wybranego do przeprowadzenia postępowania)
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Paweł Wawryszuk
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 7 IX 2026 r.

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie **nauk humanistycznych** w dyscyplinie **historia**

Wnoszę – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu **tajnym/jawnym**¹

Zostałem poinformowany, że:

Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art. 232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.

Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki:

- 1) Dane wnioskodawcy
- 2) Wykaz osiągnięć naukowych
- 3) Autoreferat
- 4) Kopia dyplomu doktorskiego

¹ * Niepotrzebne skreślić.

Wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny

Informacje zawarte w poszczególnych punktach tego dokumentu powinny uwzględniać podział na okres przed uzyskaniem stopnia doktora oraz po jego uzyskaniu.

**I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY**

1. Monografie naukowe, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a ustawy; lub
 - a) P. Wawryszuk, *Władza a religia w komunistycznej Jugosławii (1945-1971). Międzynarodowy wymiar polityki wyznaniowej*, Bydgoszcz 2026.
2. Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2b ustawy; lub

3. Zrealizowane oryginalne osiągnięcia projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2c ustawy;
Nie dotyczy
4. Inne, niż wymienione w pkt. I.1-3, osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Książki autorskie (poza habilitacyjną)

- Wawryszuk P., *Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1945-1971*, Warszawa 2019 (rozprawa doktorska).

Artykuły w czasopismach naukowych

- Wawryszuk P., *Between the Devil and the Deep Blue Sea. Clergy in Military Service in the Yugoslav People's Army from the Perspective of the Yugoslav State Security Services (1952-1966)*, "The Journal of Cold War Studies" 2026 – w druku.
- Wawryszuk P., *Kościoły i związki wyznaniowe w Jugosławii wobec Ustawy o prawnym położeniu wspólnot wyznaniowych z dnia 22 maja 1953*, „Studia Środkowoeuropejskie i Bałkanistyczne” 2025, T. 34, s. 322-337, DOI: 10.4467/2543733XssB.25.016.22513
- Wawryszuk P., *Jugosłowiańska Islamska Wspólnota Wyznaniowa/Wspólnota Islamska w dokumentach Państwowej/Związkowej Komisji do Spraw Wyznań w latach 1945-*

- 1971, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne” 2023, t. 150, z. 2, s. **355-370**. DOI: 10.4467/20844069PH.23.021.17958
- Wawryszuk P., *Josipa Broza-Tity stosunek do religii*, „Studia z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” 2022, t. 57, nr 2, s. **103-126**. DOI: 0.12775/SDR.2022.2.05
 - Wawryszuk P., *W służbie Jego Cesarskiej Mości. Józefa Sziigyi Trajtlera bośniacko-hercegowińska rzeczywistość kolejowa*, „Kronika bydgoska” 2022, nr 43, s. **57-72**. DOI: 10.34767/KB.2022.43.03
 - Wawryszuk P., *Obraz Kościoła katolickiego w prasie jugosłowiańskiej w okresie dążenia władz jugosłowiańskich do zerwania relacji ze Stolicą Apostolską (1952)*, „Balcanica Posnaniensia Acta et studia” 2021, T. 28, nr 2, s. **99-116**.
 - Wawryszuk P., *Działalność Państwowej/ Związkowej Komisji ds. Wyznań w Jugosławii w latach 1945–1971*, „Dzieje Najnowsze” 2018, vol. 50, nr 4, s. **79-95**.
 - Wawryszuk P., *Poljsko-jugoslawenski odnosi od 1948. do 1955. godine*, „Historijski Zbornik” 2018, Vol. 71, no 1, s. **87-104**.
 - Wawryszuk P., *Normalization of Polish-Yugoslav relations after Władysław Gomułka's return to power (1956-1958)*, „Istorija XX veka” 2018, nr 2, s. **139-154**.
 - Wawryszuk P., *Przemówienie wicepremiera rządu jugosłowiańskiego Edvarda Kardelja w związku z przyjęciem Ustawy o Radach Ludowych, wygłoszone w Skupstytynie w dniu 28 maja 1949 r.*, „Tabularium Historiae” 2017, T. 1, s. **36-52**.
 - Wawryszuk P., *Problematyka zachodnioniemiecka i jej wpływ na stosunki polsko-jugosłowiańskie (1956-1970). Wybrane aspekty*, „Studia Zachodnie” 2016, t. 18, s. **351-366**.
 - Wawryszuk P., *Poljsko-Jugoslovenski odnosi 1945-48*, „Istorija XX veka” 2016, nr 2, s. **63-82**.
-

Przed doktoratem

- Michalcewicz-Kaniowska M., Zajdel M., Wawryszuk P., *Innovation Application in Businesses of the Kujawy-Pomorze Region – Research Findings*, „Studies & Proceedings of Polish Association for Knowledge Management” 2013, no. 63, s. **60-75**.
- Wawryszuk P., *Slobodan Milošević – demon czy zbawca narodu serbskiego?*, „Dialogi Polityczne UMK” 2010, nr 13, s. **343-354**.
- Kamyk-Wawryszuk A., Wawryszuk P., *Uczestnictwo w olimpiadzie przedmiotowej w opinii uczniów szkół ponadgimnazjalnych*, „Artes Liberales” 2009, nr 2(7), s. **133-145**.

Rozdziały w książkach

- Wawryszuk P., *Echoes of the Cardinal Nominations of Alojzije Stepinac and Stefan Wyszyński in Communist Yugoslavia and Poland*, [w:] *Poland and Yugoslavia in the 20th century*, B. Dimitrijević, A. Skura, P. Wawryszuk (eds.), Bydgoszcz 2026, s. 211-224, DOI: 10.29362/2026.pol-yugo.14.waw.
- Wawryszuk P., *Odjeci Drugog Vatikanskog Sabora. Katolička Crkva u Poljskoj i Jugoslaviji 1965-1970*, [w:] *Jugoslavija i Poljska: veze i međusobni odnosi u XX veku. Međunarodni tematski zbornik radova*, red. B. Dimitrijević, A. Zaćmiński, N. Stambolija, Beograd 2022, s. 359-374.
- Wawryszuk P., *Ambasadorowie Jugosławii w Polsce w latach 1945-1970*, [w:] *W kręgu dyplomacji i polityki. W 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Jugosławią*, red. B. Dimitrijević, P. Wawryszuk, A. Zaćmiński, Bydgoszcz 2020, s. 98-118.
- Wawryszuk P., *Poljsko-jugoslovenski odnosi 1968. godine*, [w:] *Jugoslavija i Poljska u XX veku*, red. M. Pavlović, A. Zaćmiński, P. Wawryszuk, Beograd 2017, s. 337-348.
- Wawryszuk P., *Działalność Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Belgradzie w latach 1945-1950*, [w:] *Polska i Jugosławia po II wojnie światowej*, red. M. Pavlović, N. Stambolija, A. Zaćmiński, Bydgoszcz 2016, s. 117-126.
- Wawryszuk P., *Jugosławia*, [w:] *Sprawiedliwość, zemsta i rewolucja. Rozliczenia z wojną i okupacją w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. A. Paczkowski, Gdańsk 2016, s. 97-128.
- Wawryszuk P., *Jugoslovenske partijsko-vladine posete Poljskoj i Poljske Jugoslaviji u periodu 1956-70*, [w:] *Jugoslovensko-Poljski odnosi u XX veku*, red. M. Pavlović, A. Zaćmiński, D. Bondžić, Beograd 2015, s. 303-322.

Przed doktoratem

- Wawryszuk P., *Rok 1956 w stosunkach polsko-jugosłowiańskich*, [w:] *Polska i Jugosławia w stosunkach międzynarodowych po II wojnie światowej*, red. M. Pavlović, A. Zaćmiński, Bydgoszcz 2014, s. 126-143.
- Wawryszuk P., *Dialog czy konfrontacja? Perspektywy rozwiązania problemu kosowskiego*, [w:] *Dialog czy konfrontacja? Interdyscyplinarne studium nad wybranymi metodami rozwiązywania konfliktów*, red. J. Maciejewski, P. Wawryszuk, K. Budka, Bydgoszcz 2011, s. 96-121.

- Wawryszuk P., *Rola Parlamentu Europejskiego w integracji Serbii z Unią Europejską*, [w:] *Parlament Europejski po Traktacie z Lizbony. Doświadczenia i nowe wyzwania*, red. J. Fiszer, Warszawa 2011, s. 72-94.
- Wawryszuk P., *Polska wobec kwestii niepodległości Kosowa*, [w:] *Oblicza polskiej modernizacji. Próba bilansu transformacji systemowej III Rzeczypospolitej*, red. E. Krasucki, T. Sikorski, A. Szczepańska, Toruń 2010, s. 396-414.
- Wawryszuk P., *Albańczycy w Kosowie. Mniejszość, która stała się większością*, [w:] *Europejskie stosunki narodowościowe. Aspekty duchowe i materialne*, red. B. Nitschke, Zielona Góra 2010, s. 142-150.
- Wawryszuk P., *Polska polityka wobec Afganistanu po 1989 roku*, [w:] *Polska między Wschodem a Zachodem w XX wieku*, red. A. Szczepańska, H. Walczak, A. Wątor, t. II, Toruń 2008, s. 292-300.
- Wawryszuk P., *Polski Kontyngent Wojskowy w Afganistanie – stan na koniec 2007 roku*, red. M. Bielak, Ł. Kamiński, t. I, Warszawa 2008, s. 173-177.
- Wawryszuk P., *Geneza sukcesu Talibów w Afganistanie*, [w:] *Studenckie Zapiski Historyczne*, red. R. Bugowski, z IV, Toruń 2008, s. 127-138.

Tłumaczenia:

- Ristanović R., *Sprawozdanie jugosłowiańskiego ambasadora w PRL Arso Milatovicia dotyczące sytuacji politycznej w Polsce w latach 60. XX wieku*, „Tabularium historiae” 2021, nr 10, s. 11-48. (z j. serbskiego na polski wraz z Nikołą Čurićem)
- Stambolija N., *Jugoslovensko-poljski odnosi 1987. godine [Stosunki jugosłowiańsko-polskie w 1987 r.]*, [w:] *W kręgu dyplomacji i polityki. W 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Jugosławią*, Bydgoszcz 2020 (z j. serbskiego na polski).

WYRÓŻNIENIA I NAGRODY

- 2024 – Medal Komisji Edukacji Narodowej
- 2019 – nagroda III stopnia Rektora UKW za osiągnięcia naukowe
- 2019 – Wyróżnienie w kategorii Prace Zbiorowe przyznane przez Kapitułę Nagrody im. prof. Jerzego Skowronka autorom i wydawcom w dziedzinie historii i

archiwistyki za książkę „Polska i Jugosławia w XX wieku. Polityka, społeczeństwo, kultura” pod red. Momčilo Pavlovicia, Pawła Wawrysuka i Andrzeja Zaćmińskiego.

- 2018 – nagroda III stopnia Rektora UKW za działalność organizacyjną
 - 2016 – II równorzędna nagroda w konkursie im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na Najlepszy Debiut Historyczny Roku 2015.
 - 2014 – wyróżnienie Rady Wydziału Humanistycznego UKW pracy doktorskiej „Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1956-1971”
-
- 2019 – Polski Czerwony Krzyż – Brązowy Medal Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi

II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

1. Wykaz członkostwa w redakcjach naukowych monografii.

- a) B. Dimitrijević, A. Skura, P. Wawryszuk (eds.), *Poland and Yugoslavia in the 20th century*, Bydgoszcz 2026.
- b) B. Dimitrijević, Paweł Wawryszuk, Andrzej Zaćmiński (red.), *W kręgu dyplomacji i polityki. W 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Jugosławią*, Bydgoszcz 2020.
- c) M. Pavlović, P. Wawryszuk, A. Zaćmiński (red.), *Polska i Jugosławia w XX wieku. Polityka – społeczeństwo – kultura*, Bydgoszcz 2018.
- d) M. Pavlović, A. Zaćmiński, P. Wawryszuk (eds.), *Jugoslavija i Poljska u XX veku. Medunarodni tematski zbornik radova sa konferencije Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku*, Beograd 2017.

Przed doktoratem:

- a) J. Maciejewski, P. Wawryszuk, K. Budka (red.), *Dialog czy konfrontacja: interdyscyplinarne studium nad wybranymi metodami rozwiązywania konfliktów*, Bydgoszcz 2011.
2. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych, z wyszczególnieniem przedstawionych wykładów na zaproszenie i wykładów plenarnych.

Wystąpienie na zaproszenie Studenckiego Koła Naukowego Serbistów Uniwersytetu Wrocławskiego:

- II Międzynarodowa Konferencja *Okno na Południe/Prozor na jug*, Wrocław 16-17 maja 2024 r., referat w j. polskim: *Stosunek KPJ wobec religii (1920-1945)*

Pozostałe wystąpienia:

- X Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Poljska i Jugoslawija u XX v.”, Belgrad, 24-25 IX 2026 r., referat w j. polskim „*Stosunek Urzędów ds. Wyznań PRL i SFRJ do Soboru Watykańskiego II*”
- Interdyscyplinarne Sympozjum Bałkanistyczne, Międzynarodowa Konferencja Naukowa Łódź 22-23 VI 2026, referat w j. polskim „*Międzynarodowy wymiar negocjacji jugosłowiańsko-watykańskiego Protokołu z 1966 r.*”
- „Historijski Pogledi”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa, referat w j. angielskim: *Religious Policy of Communist Yugoslavia in the Assessment of the Polish Office for Religious Affairs*, 15-16 listopada 2024, Tuzla, Bośnia i Hercegowina.
- IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa “Polska i Jugosławia w 20 w.”, Bydgoszcz 26-27 IX 2024, referat w j. polskim *Echa nominacji kardynalskich Alojzije Stepinaca i Stefana Wyszyńskiego w komunistycznej Jugosławii i Polsce.*
- International scientific conference, *Churches and religious associations behind the “Iron Curtain”. Part two: 1956 – 1968*, Bratysława 23-24 IX 2024, referat w angielskim “*Religious diplomacy*” of the Communist States.
- IX Zimowa Szkoła Metodologiczna, Toruń, 8-9 lutego 2024 r., Referat w języku polskim: *Religie i wyznania w jugosłowiańskiej polityce zagranicznej (1945-1974)*
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa XXII *Balcanicum: Miejsca pamięci i polityka historyczna w Europie Południowo-Wschodniej*, 20 i 21 października 2023 r. Referat w j. polskim: *Zapomniana wspólnota? Niemiecki Kościół Ewangelicki w Jugosławii i jego losy po II wojnie światowej*
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa “Państwa poradzieckie w stosunkach międzynarodowych”, Białystok 11-13 maja 2022 r., referat w j. polskim: *Współczesny potencjał militarny i polityczny Serbii w kontekście możliwości destabilizacji Bałkanów Zachodnich.*
- VI. kongres hrvatskih povjesničara, Rijeka 29 IX – 3 X.2021, ref. w j. angielskim *JNA as „mainstay” of atheism. Political and Historical Perspective*

- Ogólnopolska konferencja naukowa *XIX Balcanicum; Granice na Bałkanach i w Europie Środkowej a praktyka życia codziennego*; Poznań, 23–24 października 2020 r., referat w j. polskim: „*Pomiędzy jugosłowiańskim kontrwywiadem wojskowym (KOS) a służbami cywilnymi (UDBA/SDB). Duchowni w służbie wojskowej w Jugosłowiańskiej Armii Ludowej – zarys problemu*”. Duchowni w służbie wojskowej w Jugosłowiańskiej Armii Ludowej (1952-66)
 - Międzynarodowa Konferencja Naukowa “W kręgu dyplomacji i polityki. W 100-lecie nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską i Jugosławią”, Bydgoszcz, 25-26 IX 2019, referat w j. polskim “*Sylwetki jugosłowiańskich ambasadorów w Polsce w latach 1945-1970*”.
 - Międzynarodowa Konferencja Naukowa “Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku”, Belgrad, 27–28 IX 2018 r., referat w j. polskim „*Sylwetki ambasadorów Polski/PRL w Jugosławii po II wojnie światowej*”.
 - Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Poznać Bałkany”, Wrocław, 12.12.2018, Instytut Filologii Słowiańskiej UWr, referat w j. polskim „*Serbowie, Serbia a Unia Europejska*”.
 - Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Różnorodność religijna – różnorodność obyczajowa – antagonizmy i zrozumienie, Bydgoszcz 20.10.2017 r., referat w j. polskim “*Polityka władz jugosłowiańskich wobec Kościołów i wyznań po 1945 r. – przegląd źródeł*”
 - Polska i Jugosławia w XX wieku. Polityka – społeczeństwo - kultura, Bydgoszcz 27-28.9.2017, Referat w j. polskim „*Stosunki polsko-jugosłowiańskie w ostatnich latach rządów Władysława Gomułki (1969-1970)*”
 - Národnostátne záujmyv post-integračnom období, Nitra 14.12.2016, referat w j. angielskim, „*Serbian National Interest in the Process of Integration with the European Union*”
 - Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku, Belgrad 29-30.9.2016, referat w j. polskim, „*Rok 1968 w stosunkach polsko-jugosłowiańskich*”
 - Polska i Jugosławia po II wojnie światowej, Bydgoszcz 30.9-1.10.2015, Referat w j. polskim „*Działalność Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Belgradzie w latach 1945-50*”.
-

Przed doktoratem:

- Jugoslovensko-poljski odnosi u XX veku, Belgrad 8-10.10.2014, referat w j. polskim, „*Jugosłowiańskie i polskie wizyty partyjno-rządowe w Polsce i Jugosławii w latach 1956–1970*”.
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa Polska i Jugosławia w stosunkach międzynarodowych po II wojnie światowej, Bydgoszcz 10-11.10.2013, referat w j. polskim „*Rok 1956 w stosunkach polsko-jugosłowiańskich*”.
- XIX Ogólnopolski Zjazd Historyków Studentów i Doktorantów, Toruń 13-16.04.2011. Referat w j. polskim „*Stosunki polsko jugosłowiańskie w latach 1945 – 1956 w świetle dokumentów jugosłowiańskich*”.
- Polska Akademia Nauk, *Parlament Europejski po traktacie z Lizbony. Polska w Parlamencie Europejskim – doświadczenia i nowe wyzwania*, Warszawa 22-23.10.2010. Referat w j. polskim „*Rola Parlamentu Europejskiego w integracji Serbii z Unią Europejską*”.
- Toruńskie Międzynarodowe Kolegium Doktoranckie, *Transformacja a rozliczanie z przeszłością*, Toruń 14-19.06.2010.
- I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Badaczy, *Współczesny wymiar stosunków międzynarodowościowych w Europie*, Zielona Góra 25.05.2010. Referat w j. polskim „*Albańczycy w Kosowie. Mniejszość, która stała się większością*”.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „*Od idei do czynu. Wizje i style uprawiania polityki w XIX i XX wieku*”, Poznań 6-7.05.2010. Referat w j. polskim „*Idea niepodległości Kosowa. Od idei do czynu*”.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „*Oblicza polskiej modernizacji. Bilans transformacji ustrojowej III Rzeczypospolitej*”, Szczecin 15-16.05.2009. Referat w j. polskim „*Polska wobec kwestii niepodległości Kosowa*”.
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „*Polska między Wschodem a Zachodem w XX wieku*”. Pobierowo 3-5.11.2007. Referat w j. polskim „*Polska polityka wobec Afganistanu po 1989 roku*”.

3. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji.

- Cykliczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polska i Jugosławia w 20 wieku”. Łącznie odbyło się **10 edycji konferencji** (2026 Belgrad, 2024 Bydgoszcz, 2022 Belgrad, 2019 Bydgoszcz, 2018 Belgrad, 2017 Bydgoszcz, 2016 Belgrad, 2015 Bydgoszcz, **przed doktoratem**: 2014 Belgrad, 2013 Bydgoszcz). Każde z wydarzeń organizowane jest na podstawie oficjalnej umowy pomiędzy UKW w Bydgoszczy a Instytutem Historii Współczesnej w Belgradzie i jest jednym z punktów umowy.

Pełniona rola: współprzewodniczący komitetu organizacyjnego (z partnerem serbskim), wkład: 50%

Na konferencję w 2024 **byłem wnioskodawcą o finansowanie wydarzenia w ramach konkursu MNiSW Doskonała Nauka II**: „Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polska i Jugosławia w XX wieku”, dr Paweł Wawryszuk (**wartość dofinansowania: 71 027,00 PLN**, całkowita wartość projektu: 80 627,00 PLN)”

- „Ład polityczny na Bałkanach” (Kraków, 21-22 czerwca 2025) oraz „Interdyscyplinarne Sympozjum Bałkanistyczne” (Łódź, 22-23 czerwca 2026). Międzynarodowa cykliczna konferencja naukowa współorganizowana przez konsorcjum 5 podmiotów na podstawie umowy pomiędzy uczelniami (každorazowo zawierana do każdej edycji konferencji; gospodarzem konferencji zamiennie każdy z partnerów. Edycja w Bydgoszczy odbędzie się w 2027 r.)

Organizatorzy

- Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego;
- Centrum Naukowo-Badawcze UŁ “Bałkany na przełomie XX/XXI w.”;
- Interdyscyplinarne Centrum Bałkanistyczne, UKW w Bydgoszczy;
- Komisja Środkowoeuropejska Polskiej Akademii Umiejętności oraz Komisja Najnowszych Dziejów Słowian

Pełniona rola: współprzewodniczący komitetu organizacyjnego (wkład merytoryczny oraz proporcjonalny organizatorski)

Przed doktoratem:

- Studencko-doktorancka ogólnopolska konferencja naukowa *Dialog czy konfrontacja? Interdyscyplinarne sposoby rozwiązywania konfliktów*, Bydgoszcz, maj 2010.

Pełniona funkcja: przewodniczący komitetu organizacyjnego

4. Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.

- Grant badawczy NCN w ramach programu MUNIATURA 2 “Rola służb bezpieczeństwa w polityce władz jugosłowiańskich wobec Kościołów i wyznań w latach 1945-74”. Wartość projektu: 31 908 zł. Pełniona funkcja: kierownik projektu.
- Współpracownik zespołu w ramach Projektu Badawczego Narodowego Centrum Nauki nr 2013/10/M/HS3/00577 pod kierownictwem prof. dr hab. Andrzeja Paczkowskiego (pełniona rola polegała na przygotowaniu artykułu naukowego na temat rozliczeń zbrodni wojennych w Jugosławii: P. Wawryszuk, *Jugosławia*, [w:] *Sprawiedliwość, zemsta i rewolucja. Rozliczenia z wojną i okupacją w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. A. Paczkowski, Gdańsk 2016, s. 97-128).

- Doskonała Nauka II (2023) – Wsparcie konferencji naukowych, Nr rej.: KONF/SP/0235/2023/01, **Tytuł projektu:** Polska i Jugosławia w XX wieku; **Rola:** wnioskodawca i główny wykonawca projektu, **uzyskane dofinansowanie:** 72 570,00 PLN; kwota całego projektu 80 627,00 (rola: wnioskodawca i realizator projektu)

5. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach.

- Od 2020 – członek Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES)

- 2014-2018 – członek Bydgoskiego Towarzystwa Przyjaciół Węgier im. Eryka Bazylczuk
- 6. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.
 - **Semestralny staż naukowy w Zakładzie Historii Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej Wydziału Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza** (na podstawie celowego porozumienia pomiędzy władzami uniwersytetów)
Temat stażu: *Władza-religia-społeczeństwo. Etno-religijna polityka komunistów jugosłowiańskich w latach 1945-1991*
Termin: 21 II – 14 VI 2022 r.
Opiekun stażu: dr hab. Jędrzej Paszkiewicz, prof. UAM
Staż naukowy polegał przede wszystkim na przeanalizowaniu koncepcji rozprawy habilitacyjnej. W wyniku konsultacji opracowano jej główne założenia metodologiczne. Dodatkowo, staż zawierał w sobie elementy dydaktyczne (prowadzenie zajęć ze studentami w Poznaniu).
 - **Miesięczny staż naukowy w School of Religion, Theology and Peace Studies w Dublinie, Trinity College, Republika Irlandii.**
Temat stażu: *Religious Diplomacy of Communist Yugoslavia*
Termin: 7 IV – 5 V 2024 r.
Opiekun stażu: prof. dr Gillian Wylie
Staż naukowy polegał na kwerendzie materiałów dotyczących przede wszystkim ruchu ekumenicznego, rezultatów Soboru Watykańskiego II i protestanckich związków wyznaniowych. Dzięki niemu powstała część książki habilitacyjnej odnosząca się do tych zagadnień. Z pracownikami konsultowałem zagadnienie związane z różnicami pomiędzy „dyplomacją religijną” a *faith-based diplomacy*”.
 - **Miesięczny staż naukowy w Instytucie Historii Współczesnej (Institut za savremenu istoriju) w Belgradzie, Serbia.**
Temat stażu: *“State-Church Relations in Communist Yugoslavia”.*
Termin: 1-31 V 2025 r.

Opiekun stażu: dr Bojan Dimitrijević

Podczas stażu naukowego dyskutowano zagadnienia związane z działalnością jugosłowiańskich służb specjalnych w zakresie relacji państwa z wyznaniami (dr Dimitrijević jest specjalistą z zakresu między innymi służb Jugosławii). Rezultatem stażu jest część książki odnosząca się do tego zagadnienia. Ponadto, podczas stażu przeprowadzono dodatkową kwerendę archiwalną i biblioteczną.

7. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).

Członkostwo w radach naukowych czasopism (editorial board member)

- od VI 2018 – „*Istorija XX. veka*”; Serbia. Czasopismo indeksowane w SCOPUS i Web of Science
- od I 2021 – „*KSIO: Humanities journal for postgraduates and early career researchers*”, Serbia (czasopismo prowadzone przez doktorantów)
- od 2024 – „*Лесковачки зборник*”, Serbia.

8. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych.

Recenzje:

- Wawryszuk P., *Odpowiedź na recenzję Mateusza Sokulskiego, dotyczącą książki Stosunki polsko-jugosłowiańskie 1945-1971, Instytut Pamięi Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu*, Warszawa 2019, „*Balkanica Posnaniensia Acta et studia*” 2021, T. 28, nr 2, s. **249-255**.
- Wawryszuk P., *Słowenia pod rządami Tity (1945-1980). W cieniu Jugosławii* / Piotr Żurek. – Kraków 2017, „*Dzieje Najnowsze*” 2019, nr. 2, s. **339-344**.

Recenzent w następujących czasopismach naukowych:

- 2026 – „*Savremena istorija*”, (Serbia)
- 2025 – „*Zeszyty Naukowe UJ. Prace Historyczne*”
- 2025 – „*Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989*”

- 2024 – „Studia Bobolanum”
- 2020, 2024 – „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo Wschodniej
- 2021 – „Balcanica Posnaniensia Acta et studia”
- 2021 – „Istorija 20. veka” (Serbia)

9. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych.

brak

10. Wykaz udziału w zespołach badawczych, realizujących projekty inne niż określone w pkt. II.4.

brak

11. Wykaz uczestnictwa w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań, wnioski o przyznanie nagród naukowych, wnioski w innych konkursach mających charakter naukowy lub dydaktyczny.

Trzykrotnie członek kapituły w „Konkursie na najlepszą pracę z zakresu relacji polsko-jugosłowiańskich” dla studentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego (2021, 2022, 2026)

III. WSPÓŁPRA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM I GOSPODARCZYM

1. Wykaz dorobku technologicznego.

Nie dotyczy

2. Współpraca z sektorem gospodarczym.

Być może do współpracy z sektorem gospodarczym można zaliczyć współautorski artykuł opublikowany na podstawie wyników mojej pracy inżynierskiej:

- Michalcewicz-Kaniowska M., Zajdel M., Wawryszuk P., *Innovation Application in Businesses of the Kujawy-Pomorze Region - Research Findings*, „Studies & Proceedings of Polish Association for Knowledge Management” 2013, no. 63, s. 60-75.

3. Wykaz uzyskanych praw własności przemysłowej, w tym uzyskanych patentów krajowych lub międzynarodowych.

Nie dotyczy

4. Wykaz wdrożonych technologii.

Nie dotyczy

5. Wykaz wykonanych ekspertyz lub innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych lub przedsiębiorców.

Brak

6. Wykaz udziału w zespołach eksperckich lub konkursowych.

Brak

7. Wykaz projektów artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi.

Nie dotyczy

IV. DANE NAUKOMETRYCZNE

1. Impact Factor (w dziedzinach i dyscyplinach, w których parametr ten jest powszechnie używany jako wskaźnik naukometryczny). – **0** (Impact Factor czasopisma „Journal of Cold War Studies”, gdzie mój artykuł został przyjęty do druku, wynosi 0,6

2. Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań (stan na 12 VIII 2026 r.)

- łączna wartość punktacji MNiSW: **900.6**
- liczba cytowań wg Google Scholar: **33 (w tym autocytowań 8)**
- Liczba cytowań według Researchgate: **16**
- brak cytowań wg Web of Science,
- brak cytowań wg Scopus.

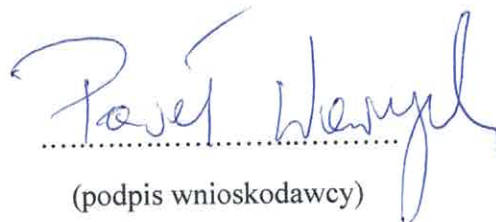
3. Indeks Hirscha (GScholar) – **4**.

UWAGA: Specyfika dziedziny nauk humanistycznych, szczególnie dyscypliny historii, **nie pozwala** na rzetelne przedstawienie rzeczywistej liczby cytowań. Bliższe rzeczywistości wyniki przedstawiają komercyjne platformy, jak np. Academiaedu, według której liczba moich cytowań wynosi 178.

Informacje zawarte w pkt. IV powinny wskazywać również na bazę danych, na podstawie której zostały podane.

Przy wyborze tej bazy należy zwracać uwagę na specyfikę dziedziny i dyscypliny naukowej, w której kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Rada Doskonałości Naukowej informuje, że podawanie danych naukometrycznych – w opinii Rady Doskonałości Naukowej – jest wskazane i zalecane, wynika to także ze stosowanej powszechnie praktyki przez samych kandydatów ubiegających się o awans naukowy. Należy jednak podkreślić, że podane we wnioskach o wszczęcie postępowania awansowego dane naukometryczne nie mogą stanowić kryterium oceny dorobku naukowego Kandydata dla podmiotów doktoryzujących, habilitujących oraz samej Rady Doskonałości Naukowej, organów prowadzących postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu. Zadaniem tych organów jest przede wszystkim ocena ekspercka dorobku naukowego Kandydata ubiegającego się o awans naukowy, zaś decyzja o nadaniu stopnia lub tytułu nie powinna być uzależniona od podania tych danych.

(podpis wnioskodawcy)

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Paweł Wawryszuk

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

A) **Doktor nauk humanistycznych z zakresu historii:** XII 2014 – Studia doktoranckie z zakresu historii na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, *Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1956–1971*, promotor: prof. dr hab. Michał Jerzy Zacharias. Recenzenci: prof. dr hab. Mirosław Dymarski, dr hab. Andrzej Zaćmiński.

Rozprawa doktorska obroniona z wyróżnieniem, otrzymała także II równorzędną nagrodę w konkursie im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na Najlepszy Debiut Historyczny Roku 2015.

B) **Magister:** VI 2008 – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Historycznych, Instytut Stosunków Międzynarodowych, kierunek: **stosunki międzynarodowe**, specjalność: brytyjska, studia dzienne, magisterskie. Praca magisterska nt. *Brytyjska obecność militarna w Afganistanie*. Promotor: prof. dr hab. Waldemar Rezmer, recenzent: prof. dr hab. Michał Klimecki.

C) **Inżynier:** VI 2012 – Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, kierunek: **zarządzanie i inżynieria produkcji**, studia zaoczne, temat pracy inżynierskiej: *Współpraca środowiska naukowego z przemysłem w województwie kujawsko-pomorskim*.

D) 2008 – **Kurs pedagogiczny**, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.
Uprawnienia do nauczania przedmiotu: wiedza o społeczeństwie.

E) 2007 – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Filologiczny, Pracownia Arabistyki, **Studium Kultury i Języka Arabskiego**.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

od X 2025 – kierownik Interdyscyplinarnego Centrum Bałkanistycznego przy Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,

Od X 2019 – adiunkt w Katedrze Historii Najnowszej i Stosunków Międzynarodowych, Wydział Historyczny, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,

X 2016 – IX 2019 – adiunkt w Zakładzie Historii Najnowszej Polski, Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej

Jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego przedstawiam monografię: *Władza a religia w komunistycznej Jugosławii (1945–1971). Międzynarodowy wymiar polityki wyznaniowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2026. Recenzenci wydawniczy: prof. dr hab. Tadeusz Czekalski oraz prof. dr hab. Radosław Zenderowski.

Monografia poświęcona jest miejscu i funkcjom związków wyznaniowych w systemie politycznym komunistycznej Jugosławii oraz ich wykorzystaniu w realizacji celów państwowych w latach 1945–1971. Punktem wyjścia do badań było przekonanie, że religia w państwie jugosłowiańskim nie stanowiła wyłącznie przedmiotu kontroli ideologicznej i administracyjnej, lecz stopniowo stawała się użytecznym instrumentem polityki państwa, zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i – co stanowi główny przedmiot rozważań w pracy – międzynarodowym. W monografii przeanalizowałem mechanizmy tego procesu, uwzględniając zarówno specyfikę wielonarodowej federacji, jak i zmieniające się uwarunkowania międzynarodowe wynikające z położenia Jugosławii „pomiędzy Wschodem i Zachodem”.

Cele naukowe osiągnięcia

Podstawowym celem naukowym monografii było zbadanie miejsca i funkcji związków wyznaniowych w systemie politycznym komunistycznej Jugosławii oraz określenie ich znaczenia w realizacji celów państwowych. W przeciwieństwie do dominujących w historiografii ujęć, ogniskujących się na relacjach władz z pojedynczymi wspólnotami religijnymi lub na sytuacji wybranych republik federacji, przedstawiłem problem w perspektywie całościowej, obejmującej wszystkie najważniejsze związki wyznaniowe spełniające podstawowy warunek – będące zarejestrowane w Jugosławii jako związki wyznaniowe (z jednym wyjątkiem) – oraz system polityczny państwa.

Starłem się także wyjaśnić mechanizmy kształtowania polityki wyznaniowej w warunkach wielonarodowej i wielowyznaniowej federacji. Istotne było ustalenie, w jakim stopniu polityka władz wobec poszczególnych wspólnot religijnych wynikała z przesłanek ideologicznych, a w jakim była determinowana względami politycznymi, narodowościowymi, bezpieczeństwa państwa oraz potrzebą utrzymania stabilności wewnętrznej. W tym kontekście analiza uwzględniała proces decentralizacji systemu politycznego Jugosławii oraz jego wpływ na funkcjonowanie administracji wyznaniowej i aparatu bezpieczeństwa.

Dążyłem także do ustalenia, czy polityka władz wobec poszczególnych związków wyznaniowych miała charakter jednolity, czy też była uzależniona od ich znaczenia politycznego, społecznego i międzynarodowego. Analizie poddałem proces stopniowej liberalizacji polityki wyznaniowej oraz rzeczywisty zakres autonomii przyznawanej wspólnotom religijnym. Pozwoliło to odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu zmiany zachodzące w relacjach państwo–religia wynikały z ewolucji ideologicznej systemu, a w jakim były efektem pragmatycznych kalkulacji politycznych związanych z sytuacją wewnętrzną federacji i jej pozycją międzynarodową.

Podjąłem próbę wykazania, w jakim zakresie wspólnoty religijne uczestniczyły w kontaktach międzynarodowych Jugosławii, jakie znaczenie przypisywały im władze państwowe oraz czy można mówić o istnieniu specyficznej formy dyplomacji religijnej prowadzonej przez państwo komunistyczne. Badania miały odpowiedzieć na pytanie, jakie miejsce zajmowała religia w szerszej strategii międzynarodowej Jugosławii, zwłaszcza w okresie aktywnej polityki niezaangażowania. Analizie poddano również rolę poszczególnych instytucji państwowych uczestniczących w kształtowaniu i realizacji polityki wyznaniowej, w tym organów administracji wyznaniowej, aparatu dyplomatycznego, służb bezpieczeństwa oraz najwyższych władz politycznych federacji.

Ponadto starałem się wypełnić istotną lukę badawczą w historiografii polskiej i międzynarodowej poprzez połączenie perspektywy historii politycznej, historii religii oraz historii stosunków międzynarodowych. Pozwoliło to na przedstawienie religii nie tylko jako obszaru relacji państwo–Kościół, lecz także jako jednego z czynników uczestniczących w procesach politycznych zachodzących zarówno wewnątrz Jugosławii, jak i w jej otoczeniu międzynarodowym.

Istotnym celem badań było określenie miejsca poszczególnych związków wyznaniowych w strukturze politycznej Jugosławii oraz ustalenie, czy państwo przypisywało im odmienne funkcje w zależności od ich znaczenia społecznego, narodowego i międzynarodowego. Z tego powodu analizie poddałem zarówno największe wspólnoty religijne, jak i mniejsze związki wyznaniowe, których rola w dotychczasowej historiografii pozostawała często na marginesie zainteresowań badaczy. Dzięki temu odpowiedziałem na pytanie, w jakim stopniu zakres autonomii, pozycja instytucjonalna oraz możliwości działania poszczególnych wspólnot były rezultatem uwarunkowań ideologicznych, a w jakim wynikały z ich rzeczywistej użyteczności dla państwa.

Źródła i literatura

Monografia została oparta na szerokiej bazie źródłowej obejmującej materiały archiwalne zgromadzone w instytucjach państwowych, w tym także wojskowych, zlokalizowanych głównie w Belgradzie. Szczególne znaczenie mają wykorzystane przeze mnie w największym stopniu dokumenty federalnych organów odpowiedzialnych za politykę wyznaniową (Komisji ds. Wyznań) oraz materiały dyplomatyczne ministerstwa spraw zagranicznych Jugosławii. Dokumentacja wojskowego aparatu bezpieczeństwa, pozwalająca na rekonstrukcję pewnego fragmentu kształtowania polityki państwa wobec wspólnot religijnych, jest również istotnym wkładem do moich ustaleń, gdyż wcześniej materiały te nie były szerzej wykorzystane. Szczególną wartość poznawczą posiadały materiały archiwalne wykorzystywane dotychczas w ograniczonym zakresie lub niewykorzystywane w badaniach nad polityką wyznaniową Jugosławii, zwłaszcza dokumentacja instytucji zaangażowanych w realizację polityki zagranicznej. Pozwoliło to na analizę problematyki wyznaniowej nie tylko w perspektywie relacji państwo–Kościół, lecz przede wszystkim jako elementu szerszych procesów politycznych i międzynarodowych.

Problematyka relacji pomiędzy państwem a związkami wyznaniowymi w komunistycznej Jugosławii doczekała się stosunkowo obszernego opracowania w historiografii państw powstałych po rozpadzie federacji oraz w literaturze międzynarodowej.

Dotychczasowe badania koncentrowały się jednak przede wszystkim na sytuacji poszczególnych wspólnot religijnych, zwłaszcza Kościoła katolickiego, Serbskiej Cerkwi Prawosławnej i Islamskiej Wspólnoty Wyznaniowej, bądź też na analizie polityki wyznaniowej prowadzonej w wybranych republikach. Istotne miejsce zajmowały również studia poświęcone represjom wobec duchowieństwa, ustawodawstwu wyznaniowemu, relacjom państwa z konkretnymi Kościołami oraz procesom narodotwórczym zachodzącym w społeczeństwie jugosłowiańskim. W rezultacie powstał bogaty dorobek dotyczący wielu szczegółowych aspektów funkcjonowania religii w państwie komunistycznym, jednak badania te miały najczęściej charakter fragmentaryczny i koncentrowały się na wybranych elementach szerszego zjawiska.

Moja monografia odchodzi od dominującego w literaturze przedmiotu ujęcia konfesyjnego, regionalnego i instytucjonalnego, proponując perspektywę całościową, obejmującą federację jako jeden organizm polityczny. W centrum zainteresowania nie znalazły się poszczególne wspólnoty religijne, lecz sposób, w jaki były one postrzegane i wykorzystywane przez państwo. Szczególną uwagę poświęciłem zależnościom pomiędzy polityką wyznaniową a polityką zagraniczną Jugosławii, zagadnieniu dotychczas obecnemu w historiografii jedynie marginalnie. Umożliwiło to spojrzenie na religię nie tylko jako przedmiot kontroli ideologicznej i administracyjnej, lecz także jako narzędzie realizacji określonych celów politycznych i międzynarodowych. Tym samym sytuuję problematykę wyznaniową w szerszym kontekście funkcjonowania systemu politycznego Jugosławii oraz jej aktywności na arenie międzynarodowej.

Metodologia

Badania miały charakter interdyscyplinarny i sytuowały się na pograniczu historii, nauk o polityce oraz stosunków międzynarodowych. Wynikało to zarówno ze specyfiki analizowanego problemu badawczego, jak i z przyjętego celu badań. Relacje pomiędzy państwem a związkami wyznaniowymi w komunistycznej Jugosławii w proponowanym ujęciu nie mogły zostać wyjaśnione wyłącznie przy wykorzystaniu narzędzi właściwych dla jednej dyscypliny naukowej. Z tego względu wykorzystałem triangulację metod badawczych, łącząc podejścia charakterystyczne dla nauk humanistycznych i społecznych. Pozwoliło to analizować związki wyznaniowe nie tylko jako uczestników życia religijnego, lecz również jako podmioty funkcjonujące w obrębie systemu politycznego oraz aktywne elementy środowiska międzynarodowego.

Przyjęta perspektywa badawcza umożliwiła wieloaspektową analizę badanych zjawisk oraz ograniczenie jednostronności interpretacyjnej wynikającej z koncentracji na pojedynczym wymiarze funkcjonowania religii. Jednocześnie badania prowadziłem w perspektywie holistycznej, traktując politykę wyznaniową jako element szerszego systemu politycznego, społecznego i międzynarodowego Jugosławii. Dzięki temu uchwyciłem wzajemne zależności pomiędzy działalnością instytucji państwowych, polityką zagraniczną, procesami narodowościowymi oraz aktywnością poszczególnych wspólnot religijnych. W konsekwencji religia została ukazana nie tylko jako przedmiot oddziaływania państwa, ale również jako czynnik współkształtujący wybrane procesy polityczne i międzynarodowe zachodzące w federacji jugosłowiańskiej.

Struktura pracy

Monografia została skonstruowana w układzie problemowo-chronologicznym. Jej struktura podporządkowana została głównemu celowi badawczemu, jakim było wyjaśnienie miejsca i funkcji związków wyznaniowych w systemie politycznym komunistycznej Jugosławii oraz określenie ich znaczenia w realizacji celów państwowych. Poszczególne części pracy prowadzą od analizy uwarunkowań polityki wyznaniowej i mechanizmów jej funkcjonowania, przez charakterystykę polityki wyznaniowej partii komunistycznej, aż do przedstawienia miejsca wspólnot wyznaniowych w polityce zagranicznej Jugosławii.

Pierwszą część pracy poświęciłem uwarunkowaniom historycznym, społecznym i instytucjonalnym jugosłowiańskiej polityki wyznaniowej oraz ewolucji systemu politycznego federacji. Następnie zarysowałem pozycję i znaczenie poszczególnych związków wyznaniowych w polityce partii/władz, ze szczególnym uwzględnieniem zmian zachodzących w kolejnych dekadach istnienia państwa, uznając, iż w tym wypadku należy rozpocząć narrację od powstania Komunistycznej Partii Jugosławii w 1919 r.

Szczególne znaczenie dla realizacji głównego celu badawczego posiada część trzecia monografii, poświęcona międzynarodowemu wymiarowi polityki wyznaniowej Jugosławii. W tej najobszerniejszej części przeanalizowałem mechanizmy wykorzystywania związków wyznaniowych w polityce zagranicznej państwa oraz ich miejsce w realizacji jugosłowiańskich interesów międzynarodowych. Badania objęły zarówno relacje ze Stolicą Apostolską, państwami bloku wschodniego i krajami zachodnimi, jak również kontakty z państwami Azji, Afryki i Ameryki Południowej, rozwijane w ramach polityki niezaangażowania. Analizie poddano działalność najważniejszych wspólnot religijnych, ich kontakty zagraniczne,

uczestnictwo w organizacjach międzynarodowych oraz sposoby wykorzystywania ich potencjału przez instytucje państwowe.

Ten element stanowi jednocześnie zasadniczą oś prezentowanego osiągnięcia naukowego na tle dotychczasowej historiografii. O ile wcześniejsze prace innych badaczy koncentrowały się przede wszystkim na relacjach pomiędzy państwem a poszczególnymi wspólnotami religijnymi, o tyle w niniejszej monografii związki wyznaniowe ukazałem jako jeden z instrumentów oddziaływania międzynarodowego komunistycznej Jugosławii. Pozwoliło mi to na zweryfikowanie hipotezy dotyczącej występowania zjawiska dyplomacji religijnej oraz określenie miejsca religii w szerszej strategii międzynarodowej państwa jugosłowiańskiego. W rezultacie polityka wyznaniowa została przedstawiona nie tylko jako element polityki wewnętrznej, lecz także jako narzędzie służące realizacji wybranych celów polityki zagranicznej.

Wnioski

Prowadzone badania doprowadziły mnie do kilku istotnych wniosków, które – moim zdaniem – wykraczają poza dotychczasowe schematy pojmowania relacji państwowo-kościelnych w państwach komunistycznych.

Głównym rezultatem badań było wykazanie, że związki wyznaniowe stanowiły jeden z instrumentów polityki zagranicznej komunistycznej Jugosławii. Analiza materiałów źródłowych umożliwiła stwierdzenie, że przedstawiciele wspólnot religijnych uczestniczyli w utrzymywaniu kontaktów międzynarodowych, wspierali realizację polityki niezaangażowania oraz umożliwiali władzom jugosłowiańskim podejmowanie dialogu z partnerami zagranicznymi, do których dostęp za pośrednictwem tradycyjnych kanałów dyplomatycznych był utrudniony lub politycznie mniej efektywny. Religia stawała się w ten sposób nie tylko przedmiotem polityki państwa, lecz także jednym z narzędzi jej realizacji w wymiarze międzynarodowym. Zjawisko to można interpretować w kategoriach dyplomacji religijnej, której najbardziej wyrazistym przykładem były podejmowane przez władze jugosłowiańskie próby wykorzystania Islamskiej Wspólnoty Wyznaniowej do rozwijania kontaktów z państwami muzułmańskimi, w pierwszym rzędzie do nawiązywania dialogu z Arabią Saudyjską.

Jednym z ustaleń było wykazanie, że polityka wyznaniowa Jugosławii nie stanowiła autonomicznego obszaru działalności władz, lecz była podporządkowana szerszym celom politycznym państwa. Stosunek władz do poszczególnych wspólnot religijnych kształtowany był nie tylko przez przesłanki ideologiczne, lecz w znacznym stopniu także przez względy

polityczne, narodowościowe, bezpieczeństwa oraz potrzeby wynikające z bieżącej sytuacji międzynarodowej. W konsekwencji zakres swobody działania poszczególnych związków wyznaniowych oraz charakter ich relacji z władzami ulegały zmianom wraz z ewolucją priorytetów państwa. Szczególne znaczenie miały przy tym największe instytucje religijne – Kościół katolicki, Islamska Wspólnota Wyznaniowa oraz Serbska Cerkiew Prawosławna – których potencjał oddziaływania na społeczności związane z poszczególnymi narodami Jugosławii był uwzględniany przez władze w kształtowaniu polityki wyznaniowej. Mechanizm ten był szczególnie widoczny w okresach napięć politycznych i narodowościowych w drugiej połowie lat 60., czego najbardziej dobitnym przykładem była liberalizacja polityki władz wobec Kościoła katolickiego. Była ona w znacznej mierze związana z oceną przez władze zachowawczej postawy hierarchii katolickiej wobec tendencji politycznych i narodowościowych w Chorwacji, które szczególnie uwidoczniły się w okresie tzw. Chorwackiej Wiosny.

Wykazałem także, że władze jugosłowiańskie nie traktowały wszystkich wspólnot religijnych w jednakowy sposób. Ich znaczenie zależało nie tyle od liczby wiernych czy miejsca w strukturze społecznej państwa, lecz również – a w określonych sytuacjach przede wszystkim – od ich potencjalnej użyteczności politycznej i międzynarodowej. Szczególnie wyraźnie widoczne było to w przypadku Islamskiej Wspólnoty Wyznaniowej, której znaczenie wzrastało wraz z rozwojem kontaktów Jugosławii z państwami muzułmańskimi Azji i Afryki. Analogiczne mechanizmy występowały również w odniesieniu do Kościoła katolickiego i Serbskiej Cerkwi Prawosławnej, których kontakty z zagranicznymi ośrodkami religijnymi, politycznymi (a także potencjalny wpływ na środowiska emigracyjne) mogły być wykorzystywane przez państwo do realizacji określonych celów. Szczególnym, choć odmiennym przypadkiem pozostawali starokatolicy, których obecność w jugosłowiańskiej polityce wyznaniowej pokazuje, że znaczenie wspólnoty mogło wynikać nie z jej pozycji społecznej, lecz z możliwości wykorzystania jej w określonym kontekście politycznym.

Istotnym ustaleniem było również wykazanie, że proces liberalizacji polityki wyznaniowej miał charakter ograniczony i warunkowy. Rozszerzanie zakresu swobody działania wspólnot religijnych nie wynikało wyłącznie z ewolucji ideologicznej systemu ani z procesów modernizacyjnych zachodzących w państwie. Było ono również rezultatem pragmatycznych kalkulacji władz, które dopuszczały większy zakres autonomii tych podmiotów, których działalność pozostawała zgodna z interesami państwa lub mogła zostać wykorzystana do realizacji określonych celów politycznych. Liberalizacja nie oznaczała zatem

rezygnacji z kontroli państwa nad życiem religijnym, lecz zmianę form i zakresu tej kontroli w zależności od sytuacji politycznej.

Do najogólniejszego wniosku płynącego z przeprowadzonych badań należy konieczność odejścia od interpretowania polityki wyznaniowej Jugosławii wyłącznie przez pryzmat konfliktu pomiędzy państwem komunistycznym a wspólnotami religijnymi. Analiza wykazała, że relacje te miały znacznie bardziej złożony charakter i obejmowały zarówno elementy kontroli, rywalizacji, jak i współpracy wynikającej z doraźnych lub długofalowych interesów państwa. Pozwala to spojrzeć na politykę wyznaniową nie jako na odrębny segment funkcjonowania systemu, lecz jako integralny element polityki wewnętrznej i zagranicznej Jugosławii.

Omówienie pozostałych osiągnięć naukowych

a) Stosunki polsko-jugosłowiańskie

Przed podjęciem badań nad polityką wyznaniową komunistycznej Jugosławii głównym nurtem mojej działalności naukowej były stosunki polsko-jugosłowiańskie po II wojnie światowej. Badania te koncentrowały się na analizie politycznych i dyplomatycznych relacji pomiędzy Warszawą i Belgradem, ze szczególnym uwzględnieniem ich ewolucji w latach 1945–1971. Punktem wyjścia była rozprawa doktorska, której rozwinięciem i zwieńczeniem stała się monografia *Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1945–1971* (Warszawa 2019). Na podstawie szerokiej bazy źródłowej odtworzyłem proces kształtowania wzajemnych relacji politycznych po II wojnie światowej, ich załamanie po konflikcie jugosłowiańsko-radzieckim w 1948 r., stopniową normalizację po przełomie politycznym 1956 r. oraz współpracę obu państw w kolejnych dekadach zimnej wojny. Szczególną uwagę poświęciłem mechanizmom funkcjonowania kontaktów dyplomatycznych, wzajemnym wizytom partyjno-rządowym oraz wpływowi wydarzeń międzynarodowych na charakter relacji polsko-jugosłowiańskich.

Problematykę tą rozwijałem w szeregu artykułach naukowych publikowanych w Polsce, Serbii i Chorwacji, dotyczących m.in. poszczególnych etapów normalizacji stosunków dwustronnych, działalności placówek dyplomatycznych, wizyt państwowych i partyjnych oraz wpływu wydarzeń międzynarodowych na relacje obu państw. Równolegle współtworzyłem międzynarodowy zespół badawczy zajmujący się historią kontaktów polsko-jugosłowiańskich, czego efektem była redakcja kilku polskich i serbskich monografii zbiorowych oraz organizacja cyklicznych konferencji naukowych pn. *Polska i Jugosławia w XX wieku*, realizowanych we współpracy z partnerami z państw postjugosłowiańskich, co szerzej omówiłem w punkcie 5

niniejszego wniosku. Badania nad stosunkami polsko-jugosłowiańskimi stworzyły podstawy do podjęcia kolejnego etapu działalności naukowej, skoncentrowanego na analizie polityki wyznaniowej komunistycznej Jugosławii oraz jej międzynarodowego wymiaru.

b) Inne osiągnięcia naukowe

W ostatniej dekadzie mojej działalności naukowej podejmowałem również badania wykraczające poza dwa główne nurty zainteresowań przedstawione powyżej. Miały one charakter uzupełniający i służyły przede wszystkim poszerzeniu warsztatu badawczego oraz zdobyciu doświadczeń w pracy z odmiennymi kategoriami źródeł historycznych.

Jednym z takich przedsięwzięć był udział w przygotowaniu tomu *Sprawiedliwość, zemsta i rewolucja. Rozliczenia z wojną i okupacją w Europie Środkowo-Wschodniej* (2016) pod redakcją prof. Andrzeja Paczkowskiego. Przygotowany przeze mnie rozdział poświęcony został rozliczeniom z niemieckimi zbrodniami wojennymi w Jugosławii po zakończeniu II wojny światowej. Badania wymagały przeprowadzenia kwerendy źródeł o charakterze odmiennym od wykorzystywanych w moich dotychczasowych projektach, obejmujących dokumentację organów śledczych, sądowych oraz instytucji politycznych odpowiedzialnych za ściganie i rozliczanie zbrodni wojennych. Efektem tych badań było opracowanie przedstawiające zarówno prawne, jak i pozaprawne mechanizmy rozliczeń funkcjonujące w powojennej Jugosławii, stanowiące pierwszą tak kompleksową analizę tego zagadnienia w polskiej historiografii.

*

Odmienny charakter miały badania z zakresu historii lokalnej, których rezultatem był artykuł *W służbie Jego Cesarskiej Mości. Józefa Szügyi Trajtlera bośniacko-hercegowińska rzeczywistość kolejowa*, opublikowany na łamach „Kroniki Bydgoskiej” (2022). Celem badań było odtworzenie bośniacko-hercegowińskiego etapu życia Józefa Trajtlera, węgierskiego inżyniera pracującego w należącej wówczas do Cesarstwa Austro-Węgier Bośni, oraz ukazanie lokalnych uwarunkowań jego działalności zawodowej przed osiedleniem się w Bydgoszczy. Realizacja tego przedsięwzięcia wymagała wykorzystania źródeł o zróżnicowanej proveniencji, obejmujących m.in. pamiątki Izabeli Dębickiej przechowywane w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, bośniacko-hercegowińskie dzienniki urzędowe z początku XX w. oraz materiały archiwalne z Archiwum Akt Nowych. Szczególnie cennym rezultatem kwerendy było odnalezienie nieznanego wcześniej dokumentu podróznego Józefa Trajtlera z okresu jego przeprowadzki do Bydgoszczy po zakończeniu I wojny światowej, który został następnie przekazany do zbiorów specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Kazimierza

Wielkiego. Dzięki badaniom zdobyłem doświadczenie w pracy z materiałami z zakresu historii lokalnej oraz poszerzyłem warsztat o analizę źródeł pamiętnikarskich i administracyjnych pochodzących z przełomu XIX i XX w.

*

Elementem rozwijającym mój warsztat naukowy był również udział w dyskursie historiograficznym dotyczącym problematyki bałkańskiej. Przejawem tej aktywności było opublikowanie recenzji monografii Piotra Żurka *Słowenia pod rządami Tity (1945–1980). W cieniu Jugosławii* (Kraków 2017), stanowiącej krytyczną analizę jej założeń badawczych, wykorzystanej bazy źródłowej oraz wniosków autora. Cennym doświadczeniem naukowym był także udział w polemice dotyczącej mojej monografii *Stosunki polsko-jugosłowiańskie 1945–1971* (Warszawa 2019). Po opublikowaniu na łamach czasopisma „Balcanica Posnaniensia. Acta et studia” (2020) jej recenzji, napisanej przez dr. Mateusza Sokulskiego, przygotowałem odpowiedź, odnosząc się do przedstawionych uwag i rozwijając argumentację dotyczącą wybranych zagadnień badawczych. Doświadczenie to stanowiło istotny element doskonalenia warsztatu naukowego oraz uczestnictwa w merytorycznej debacie historiograficznej.

Uzupełnieniem mojej działalności naukowej były również przekłady dwóch tekstów naukowych z języka serbskiego na język polski, w tym jeden przygotowany we współpracy z serbskim kolegą. Praca translatorska wymagała nie tylko odpowiedniej znajomości języka, lecz także precyzyjnego odwzorowania specjalistycznej terminologii historycznej i politologicznej oraz uwzględnienia różnic metodologicznych i pojęciowych występujących w historiografii polskiej i serbskiej. Doświadczenie to przyczyniło się do dalszego rozwoju mojego warsztatu naukowego oraz pogłębienia kompetencji w zakresie międzynarodowej komunikacji naukowej.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

I. Staże naukowe

Moja aktywność naukowa poza macierzystą jednostką ma w znacznej mierze charakter międzynarodowy i obejmuje realizację staży naukowych w krajowych i zagranicznych ośrodkach akademickich i badawczych. Od rozpoczęcia pracy naukowej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w 2016 r. odbyłem trzy staże naukowe: jeden krajowy oraz dwa

zagraniczne. Wszystkie były związane z rozwijaniem prowadzonych przeze mnie badań nad polityką wyznaniową w komunistycznej Jugosławii, a w szczególności z przygotowywaniem rozprawy habilitacyjnej *Władza a religia w komunistycznej Jugosławii (1945–1971). Międzynarodowy wymiar polityki wyznaniowej*. Staże umożliwiły mi zarówno konsultowanie założeń badawczych i metodologicznych z przedstawicielami innych ośrodków naukowych, jak i poszerzenie podstawy źródłowej oraz bibliograficznej prowadzonych badań.

a) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

W okresie od 21 lutego do 14 czerwca 2022 r. odbyłem semestralny staż naukowy w Zakładzie Historii Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej na Wydziale Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, pod opieką naukową dr. hab. Jędrzeja Paszkiewicza, prof. UAM. Tematem stażu była *Władza–religia–społeczeństwo. Polityka wyznaniowa komunistów jugosłowiańskich w latach 1945–1991*.

Staż umożliwił mi konsultację założeń przygotowywanej rozprawy habilitacyjnej z pracownikami wyspecjalizowanymi w problematyce Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej. Przeprowadzone konsultacje zweryfikowały przyjęte przeze mnie cele badawcze, zakres chronologiczny oraz perspektywy metodologiczne, a także pogłębiły wiedzę dotyczącą społeczno-politycznych uwarunkowań funkcjonowania państw bałkańskich, problematyki mniejszości narodowych oraz wybranych aspektów geopolityki Europy Południowo-Wschodniej.

b) Trinity College Dublin

W dniach 7 kwietnia–5 maja 2024 r. odbyłem miesięczny staż naukowy w School of Religion, Theology, and Peace Studies w Trinity College Dublin w Republice Irlandii, pod opieką naukową prof. Gillian Wylie, Associate Professor i dyrektor Szkoły. Tematem stażu było: *Religious Diplomacy of Communist Yugoslavia*.

Podczas pobytu przeprowadziłem kwerendę literatury dotyczącej dyplomacji religijnej, ekumenizmu, protestantyzmu oraz relacji między religią a polityką. Szczególne znaczenie miały konsultacje z pracownikami School of Religion, Theology, and Peace Studies, które pozwoliły mi skonfrontować stosowane w badaniach pojęcie dyplomacji religijnej z koncepcją *faith-based diplomacy* rozwijaną w anglojęzycznej literaturze przedmiotu. Staż skutkował poszerzeniem bazy bibliograficznej i źródłowej rozprawy oraz rozwinięciem jej części poświęconej ekumenizmowi, protestantyzmowi i religijnemu wymiarowi stosunków międzynarodowych.

c) Institut za savremenu istoriju w Belgradzie

W dniach 1–31 maja 2025 r. odbyłem miesięczny staż naukowy w Institut za savremenu istoriju w Belgradzie (Instytut Historii Współczesnej), pod opieką naukową dr. Bojana Dimitrijevicia, wicedyrektora Instytutu. Tematem stażu było: *State-Church Relations in Communist Yugoslavia*.

Podczas pobytu prowadziłem badania dotyczące roli jugosłowiańskich służb bezpieczeństwa w polityce wyznaniowej państwa, stanowiące jeden z elementów przygotowywanej rozprawy habilitacyjnej. Konsultacje z dr. Bojanem Dimitrijevicem, specjalistą w zakresie historii służb bezpieczeństwa i aparatu państwowego Jugosławii, pogłębiły i zweryfikowały moje ustalenia dotyczące funkcjonowania aparatu bezpieczeństwa w relacjach z instytucjami i wspólnotami religijnymi. Istotnym rezultatem stażu była również uzupełniająca kwerenda w Archiwum Dyplomatycznym Republiki Serbii (DAMSP), w wyniku której pozyskałem dodatkowe materiały źródłowe dotyczące międzynarodowego wymiaru jugosłowiańskiej polityki wyznaniowej.

d) Planowany staż w ramach grantu CEEPUS

Kolejnym elementem mojej aktywności międzynarodowej będzie miesięczny staż naukowy w Chorwacji realizowany w ramach programu CEEPUS w dniach 15 października–15 listopada 2026 r. Wyjazd ten, zaplanowany już po złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego, stanowi kontynuację rozwijanej przeze mnie współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi, będzie poświęcony dalszym badaniom nad problematyką historii politycznej i społecznej Jugosławii i jest omówiony szerzej poniżej. CEEPUS (*Central European Exchange Program for University Studies*) jest rządowym programem wymiany akademickiej, którego realizację w Polsce koordynuje Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA).

Tematem planowanego stażu będą relacje państwo–Kościół w Jugosławii z perspektywy lokalnego poziomu administracji, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu republikańskiego i niższych szczebli administracyjnych. Opiekę naukową nad pobytem sprawować będzie prof. Slađana Josipović Batorek, specjalistka w zakresie historii Chorwacji i stosunków państwo–Kościół. Planowany pobyt będzie stanowił kontynuację prowadzonych przeze mnie badań nad funkcjonowaniem jugosłowiańskiej polityki wyznaniowej i pozwoli na poszerzenie perspektywy badawczej o zróżnicowanie regionalne i instytucjonalne tej polityki.

II. Granty

W dotychczasowej działalności naukowej realizowałem projekty badawcze finansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki. Projekty te obejmowały zarówno samodzielne kierowanie badaniami, jak i udział w zespołowym projekcie badawczym, a ich istotnym elementem były badania prowadzone w zagranicznych ośrodkach naukowych. Pozyskane w ich ramach środki umożliwiły mi rozwijanie badań nad polityką wyznaniową i relacjami państwo–Kościoł w Jugosławii, a także poszerzanie międzynarodowej współpracy naukowej.

a) Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach programu Miniatura 2

W 2018 r. otrzymałem finansowanie w ramach programu Miniatura 2 Narodowego Centrum Nauki na realizację projektu badawczego pt. *Rola służb bezpieczeństwa w polityce władz jugosłowiańskich wobec Kościołów i wyznań w latach 1945–1974*. Wartość projektu wyniosła 31 908 zł, pełniłem w projekcie funkcję kierownika.

Projekt został w całości zrealizowany w Serbii i obejmował dwumiesięczny pobyt badawczy oraz rozszerzoną kwerendę biblioteczną i archiwalną w Belgradzie. Instytucjonalnego wsparcia w realizacji badań udzielił mi Instytut Historii Współczesnej w Belgradzie. Kwerenda umożliwiła pozyskanie materiałów dotyczących funkcjonowania jugosłowiańskich służb bezpieczeństwa oraz ich udziału w kształtowaniu polityki państwa wobec Kościołów i związków wyznaniowych.

Rezultatem projektu były m.in. następujące publikacje naukowe:

- Wawryszuk P., *Działalność Państwowej/Związkowej Komisji ds. Wyznań w Jugosławii w latach 1945–1971*, „Dzieje Najnowsze”, 2018, t. 50, nr 4, s. 79–95.
- Wawryszuk P., *Between the Devil and the Deep Blue Sea. Clergy in Military Service in the Yugoslav People's Army from the Perspective of the Yugoslav State Security Services (1952–1966)*, „The Journal of Cold War Studies”, 2026, vol. 28, iss. 4–w druku.

Projekt miał istotne znaczenie dla rozwoju mojego warsztatu badawczego i stał się jednym z etapów budowania podstaw źródłowych badań nad polityką wyznaniową w komunistycznej Jugosławii, kontynuowanych następnie w ramach przygotowywanej rozprawy habilitacyjnej.

b) Udział w projekcie badawczym finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki

Byłem również członkiem zespołu realizującego projekt badawczy Narodowego Centrum Nauki nr 2013/10/M/HS3/00577, kierowany przez prof. dr. hab. Andrzeja Paczkowskiego. Moim zadaniem w ramach projektu było przygotowanie opracowania dotyczącego rozliczeń zbrodni wojennych w Jugosławii:

- Wawryszuk P., *Jugosławia*, [w:] *Sprawiedliwość, zemsta i rewolucja. Rozliczenia z wojną i okupacją w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. A. Paczkowski, Gdańsk 2016, s. 97–128.

Publikację tę szerzej omawiam w części autoreferatu poświęconej mojemu dorobkowi naukowemu.

III. Współpraca z zagranicznymi instytucjami archiwalnymi i naukowymi

Istotnym elementem mojej działalności naukowej jest wieloletnia współpraca z zagranicznymi instytucjami naukowymi i archiwalnymi, przede wszystkim z ośrodkami badawczymi w państwach Europy Południowo-Wschodniej. Współpraca ta rozwijała się równolegle z moimi badaniami nad stosunkami polsko-jugosłowiańskimi, a następnie nad historią polityczną, społeczną i wyznaniową Jugosławii. Obejmuje zarówno sformalizowaną współpracę instytucjonalną, jak i wieloletnie kontakty naukowe oraz systematyczne kwerendy źródłowe w zagranicznych archiwach i bibliotekach.

- a) Szczególne znaczenie ma moja wieloletnia współpraca z Instytutem Historii Współczesnej (*Institut za savremenu istoriju*, ISI) w Belgradzie.

Ma ona charakter formalny i jest realizowana na podstawie oficjalnej umowy o współpracy pomiędzy ISI a Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, zawartej w 2018 r. W ramach tej współpracy prowadziłem badania archiwalne, konsultacje naukowe oraz rozwijałem kontakty z pracownikami Instytutu. ISI był również instytucją wspierającą realizację mojego projektu badawczego finansowanego w ramach programu Miniatura 2, a w 2025 r. odbyłem w Instytucie miesięczny staż naukowy poświęcony problematyce relacji państwo–Kościół w komunistycznej Jugosławii. Współpraca z ISI stanowi tym samym jeden z najważniejszych przykładów trwałej i wielowymiarowej współpracy zagranicznej w mojej działalności naukowej.

b) Współpraca z ośrodkami naukowymi państw postjugosłowiańskich:

W ciągu ostatniej dekady rozwijałem również kontakty naukowe z instytucjami badawczymi i akademickimi państw powstałych po rozpadzie Jugosławii. Obejmowały one przede wszystkim ośrodki zajmujące się historią najnowszą, historią polityczną i dziejami Europy Południowo-Wschodniej w Serbii, Chorwacji, Bośni i Hercegowinie, Słowenii, Czarnogórze i Macedonii Północnej, a także wybrane instytucje naukowe w innych państwach regionu. Wśród instytucji, z którymi utrzymuję kontakty naukowe, znajdują się m.in. Institut za historiju w Sarajewie, Inštitut za novejšo zgodovino w Lublanie oraz Institut za nacionalna istorija w Skopju. Kontakty te obejmują przede wszystkim konsultacje naukowe, wymianę informacji i materiałów badawczych, udział w przedsięwzięciach naukowych oraz współpracę przy rozwijaniu badań nad historią Jugosławii i jej państw sukcesyjnych.

c) Zagraniczna baza źródłowa i wieloletnie kwerendy archiwalne:

Istotnym wymiarem mojej aktywności międzynarodowej są również prowadzone od początku mojej pracy badawczej, a w szczególności od przygotowywania rozprawy doktorskiej *Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1956–1971*, systematyczne kwerendy w zagranicznych archiwach, bibliotekach i instytucjach kultury. W ciągu ostatnich kilkunastu lat wielokrotnie prowadziłem badania źródłowe w państwach Europy Południowo-Wschodniej, co pozwoliło mi zbudować rozległą bazę źródłową dotyczącą zarówno stosunków polsko-jugosłowiańskich, jak i polityki wewnętrznej oraz zagranicznej Jugosławii.

Systematyczne prowadzenie kwerend zagranicznych stanowi podstawowy element mojego warsztatu badawczego. Dzięki nim wykorzystałem materiały źródłowe niedostępne w polskich zasobach archiwalnych oraz skonfrontowałem polską dokumentację dyplomatyczną i polityczną ze źródłami wytworzonymi przez instytucje jugosłowiańskie, a następnie przez państwa sukcesyjne. Ma to szczególne znaczenie dla prowadzonych przeze mnie badań nad międzynarodowym wymiarem polityki wyznaniowej Jugosławii. Do grupy archiwów, w których prowadziłem badania, należy osiem instytucji archiwalnych oraz kilkanaście bibliotek i innego rodzaju placówek.

Poza wspomnianą umową, przedstawioną powyżej, istotnym rezultatem mojej współpracy z instytucjami naukowymi z państw bałkańskich jest rozwój współpracy w zakresie wymiany publikacji naukowych. Inicjatywa ta, obok wspólnych przedsięwzięć badawczych i wydawniczych, skutkowała utworzeniem w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego „Kolekcji Bałkańskiej”, obejmującej obecnie ponad 500 publikacji książkowych

pochodzących z kilku państw regionu. Istotną wartością tego zbioru jest jego unikatowy charakter – znaczna część zgromadzonych publikacji nie jest dostępna w innych polskich bibliotekach lub jest w Polsce trudno dostępna. Dzięki temu kolekcja ta stanowi realne zaplecze źródłowe i bibliograficzne dla badań nad historią, polityką i kulturą Europy Południowo-Wschodniej, a zgromadzone w niej publikacje są wykorzystywane zarówno przez pracowników naukowych, jak i studentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego oraz wszystkich zainteresowanych. Utworzenie i rozwój kolekcji stanowi tym samym trwały rezultat mojej współpracy z zagranicznymi instytucjami naukowymi oraz wkład w rozwój infrastruktury badawczej i dydaktycznej uczelni.

IV. Międzynarodowe zespoły redakcyjne i naukowe, wspólne publikacje

Innym rezultatem mojego zaangażowania naukowego poza granicami jest członkostwo w trzech zespołach redakcyjnych serbskich czasopism, przy czym jedno z nich („Istorija 20. veka”) znajduje się w bazie SCOPUS oraz Web of Science. Służę także swoim doświadczeniem młodszym koleżankom i kolegom z doktorancko-studenckiego czasopisma „KSIO: Humanistički časopis za mlade istraživače” wydawanego w Belgradzie.

Efektom prowadzonych przeze mnie międzynarodowych działań naukowych jest realizacja projektu pn. *Polska i Jugosławia w XX wieku*, prowadzonego we współpracy pomiędzy Wydziałem Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego a ISI. W ramach tego przedsięwzięcia zorganizowaliśmy dotychczas wspólnie dziewięć edycji międzynarodowej konferencji naukowej, odbywających się naprzemiennie w Bydgoszczy i Belgradzie (jubileuszowa, dziesiąta edycja konferencji zaplanowana jest na 24–25 września 2026 r. w Belgradzie). Jestem również współredaktorem czterech z łącznie dziewięciu recenzowanych monografii pokonferencyjnych przygotowanych w ramach tego projektu – dwóch opublikowanych w języku polskim oraz po jednej w języku serbskim i angielskim. Przedsięwzięcie to przyczyniło się do stworzenia trwałej platformy współpracy naukowej pomiędzy badaczami z Polski i państw postjugosłowiańskich oraz do umiędzynarodowienia badań nad historią Europy Południowo-Wschodniej.

Rezultatem współpracy wydawniczej pomiędzy UKW a ISI było również wzajemne umiędzynarodowienie działalności obu ośrodków naukowych. Dzięki podjętym inicjatywom pracownicy UKW (poza mną) publikowali swoje artykuły na łamach czasopisma „Istorija 20. veka”, natomiast badacze z ISI publikowali wyniki swoich badań w wydawanym na Wydziale Historycznym UKW czasopiśmie „Tabularium Historiae”. Współpraca ta przyczyniła się do zwiększenia obecności dorobku obu środowisk naukowych w międzynarodowym obiegu naukowym oraz do zacieśnienia kontaktów pomiędzy historykami z Polski i Serbii.

Od 2020 r. jestem również członkiem Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES), a od 2026 r. – członkiem bydgoskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

V. Konferencje i referaty zagraniczne

Istotnym elementem mojej aktywności naukowej było również prezentowanie wyników badań na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych. Wystąpienia konferencyjne stanowiły okazję do przedstawiania kolejnych etapów realizowanych projektów badawczych, konfrontowania formułowanych przeze mnie hipotez i wniosków z opiniami badaczy z Polski i z zagranicy oraz włączania ich do międzynarodowej debaty naukowej.

W okresie objętym oceną uczestniczyłem łącznie w około 30 konferencjach naukowych, z których większość miała charakter międzynarodowy. Wśród nich znalazło się 8 konferencji zorganizowanych za granicą (w Serbii, Chorwacji, Bośni i Hercegowinie oraz na Słowacji), podczas których czterokrotnie wygłosiłem referaty w języku angielskim. Aktywność ta umożliwiła mi konfrontację własnych ustaleń z wynikami badań specjalistów z regionu Bałkanów oraz nawiązanie i rozwijanie międzynarodowych kontaktów naukowych, które zaowocowały dalszą współpracą badawczą i wydawniczą.

VI. Współtworzenie sieci współpracy naukowej

Od 1 października 2025 r. kieruję Interdyscyplinarnym Centrum Bałkanistycznym (ICB), powołanym przy Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Jednym z głównych celów działalności Centrum jest budowanie i rozwijanie sieci współpracy naukowej pomiędzy polskimi i zagranicznymi ośrodkami zajmującymi się problematyką Europy Południowo-Wschodniej, a także integrowanie badań historycznych, politologicznych, kulturoznawczych i społecznych dotyczących Bałkanów.

W ramach współpracy z krajowymi ośrodkami naukowymi ICB rozwija kontakty z instytucjami posiadającymi ugruntowaną pozycję w zakresie badań bałkanistycznych. Współpraca ta koncentruje się przede wszystkim na organizacji i rozwoju międzynarodowego *Interdyscyplinarnego Sympozjum Bałkanistycznego*, stanowiącego platformę wymiany wyników badań oraz integracji środowiska badaczy zajmujących się Europą Południowo-Wschodnią. W przedsięwzięciu tym uczestniczą:

- a) Centrum Naukowo-Badawcze Uniwersytetu Łódzkiego „Bałkany na przełomie 20/21 w.”,
- b) Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego,
- c) Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego,
- d) Komisja Środkowoeuropejska Polskiej Akademii Umiejętności.

Rozwijana w ramach ICB sieć współpracy ma charakter interdyscyplinarny i międzyinstytucjonalny. Jej celem jest nie tylko organizacja wspólnych przedsięwzięć naukowych, lecz także tworzenie trwałej platformy współpracy badaczy zajmujących się historią, polityką, społeczeństwem i kulturą Bałkanów, umożliwiającej inicjowanie wspólnych projektów badawczych, wymianę doświadczeń oraz rozwój kontaktów międzynarodowych.

Działalność Interdyscyplinarnego Centrum Bałkanistycznego, w tym jego aktywność organizacyjna i rozwój współpracy krajowej oraz międzynarodowej, zostanie szerzej omówiona w punkcie dotyczącym działalności organizacyjnej.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

I. Osiągnięcia dydaktyczne

Ważnym obszarem mojej aktywności zawodowej pozostaje również działalność dydaktyczna. Jako adiunkt prowadzę zajęcia na studiach I i II stopnia, seminaria licencjackie i magisterskie oraz zajęcia dla studentów zagranicznych uczestniczących w programie Erasmus+. Ich tematyka obejmuje przede wszystkim historię powszechną XX wieku, historię Europy Środkowo-Wschodniej oraz stosunki międzynarodowe.

W ramach umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego przygotowałem cztery autorskie przedmioty prowadzone w języku angielskim, poświęcone problematyce systemów totalitarnych, relacji państwo–Kościół oraz historii i współczesnym uwarunkowaniom Bałkanów. Ponadto prowadzę zajęcia na dwóch wydziałach poza moją jednostką macierzystą, w tym na kierunku edytorstwo, gdzie realizuję przedmiot komputerowy skład tekstu. Wykorzystuję w nim doświadczenie zdobyte podczas wcześniejszej pracy jako specjalista DTP, które znalazło również praktyczne zastosowanie w działalności organizacyjnej i wydawniczej.

Elementem mojej działalności dydaktycznej było prowadzenie seminariów dyplomowych. W okresie objętym oceną wypromowałem 28 licencjatów oraz 2 magistrów. Recenzowałem 32 prace dyplomowe.

Pełniłem także funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Eweliny Gdaniec – *Polska w polityce Wielkiej Brytanii w latach 1947–1956*, obrona miała miejsce w kwietniu 2021 r. Promotorem rozprawy był dr hab. Andrzej Zaćmiński, prof. UKW.

Działalność dydaktyczną realizowałem także w ramach programu Erasmus+, prowadząc zajęcia dla studentów uczelni partnerskich podczas wyjazdów do Uniwersytetu w Czarnogórze w Nikšiću (2026), Uniwersytetu w Hajfie (2022), Uniwersytetu w Düzce w Turcji (2022 i 2023) oraz Uniwersytetu w Nitrze na Słowacji (2017). Wyjazdy te stanowiły element umiędzynarodowienia mojej działalności dydaktycznej oraz umożliwiły wymianę doświadczeń z pracownikami zagranicznych ośrodków akademickich.

Dbając o podnoszenie jakości prowadzonych zajęć, w szczególności realizowanych w języku angielskim, dwukrotnie uczestniczyłem w szkoleniach z zakresu tutoringu akademickiego, organizowanych w ramach projektów uczelnianych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

II. Osiągnięcia organizacyjne

Głównym obszarem mojej działalności organizacyjnej jest kierowanie Interdyscyplinarnym Centrum Bałkanistycznym działającym przy Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Centrum ma charakter otwarty – jego członkami mogą zostać pracownicy naukowcy wszystkich jednostek Uniwersytetu. Obecnie zrzesza sześciu pracowników reprezentujących trzy wydziały, tworząc platformę współpracy badawczej o charakterze interdyscyplinarnym.

Podstawowym zadaniem Centrum jest inicjowanie i koordynowanie badań nad historią, polityką, kulturą i społeczeństwami Europy Południowo-Wschodniej, a także integrowanie badaczy reprezentujących różne dyscypliny naukowe. Działalność Centrum obejmuje organizację konferencji, seminariów i warsztatów naukowych, wspieranie projektów badawczych i wydawniczych, rozwój współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi oraz popularyzację wiedzy o Bałkanach. Ważnym elementem aktywności Centrum jest również systematyczna rozbudowa „Kolekcji Bałkańskiej” w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego.

Jednym z przedsięwzięć ICB będących w końcowej fazie przygotowań jest inicjatywa utworzenia międzynarodowej sieci akademickiej w ramach programu CEEPUS. Jej celem jest stworzenie trwałej platformy współpracy umożliwiającej studentom i pracownikom naukowym realizację mobilności akademickich, szkół letnich oraz wspólnych projektów dydaktycznych i badawczych finansowanych ze środków programu. Na etapie przygotowywania wniosku

(otwarcie naboru zaplanowano na wrzesień 2026 r.) zainteresowanie udziałem w sieci zadeklarowało sześć uczelni z sześciu państw Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej.

Działalność Interdyscyplinarnego Centrum Bałkanistycznego stała się narzędziem rozwoju i koordynacji dotychczasowych inicjatyw organizacyjnych związanych z problematyką Europy Południowo-Wschodniej. Zarówno przed formalnym powołaniem Centrum, jak i po rozpoczęciu jego działalności, uczestniczyłem w organizacji ogólnopolskich konferencji bałkanistycznych. Byłem członkiem komitetów organizacyjnych konferencji pn. *Ład polityczny na Bałkanach* (Kraków, 23–24 czerwca 2025 r.) oraz *Interdyscyplinarnego Sympozjum Bałkanistycznego* (Łódź, 22–23 czerwca 2026 r.). Kontynuacją tej inicjatywy będzie trzecia edycja konferencji, która odbędzie się w 2027 r. w Bydgoszczy, a jej gospodarzem będzie Interdyscyplinarne Centrum Bałkanistyczne. Konferencja organizowana jest w ramach współpracy pięciu polskich ośrodków naukowych, które zostały wymienione wcześniej.

Jestem również inicjatorem i organizatorem Konkursu na najlepszą pracę z zakresu stosunków polsko-jugosłowiańskich, skierowanego do studentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Konkurs ma na celu popularyzację badań nad historią Europy Południowo-Wschodniej oraz zachęcanie studentów do podejmowania tej problematyki w pracach dyplomowych. Nagrodą dla laureata jest udział w międzynarodowej konferencji pn. *Polska i Jugosławia w XX wieku*, a dotychczas odbyły się trzy edycje konkursu.

Istotnym elementem mojej działalności organizacyjnej jest również koordynowanie współpracy pomiędzy Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego a Instytutem Historii Współczesnej w Belgradzie. Z ramienia Uniwersytetu zostałem ustanowiony pełnomocnikiem odpowiedzialnym za realizację postanowień umowy o współpracy naukowej zawartej pomiędzy obiema instytucjami. W ramach tej funkcji koordynuję wspólne przedsięwzięcia naukowe oraz odpowiadam za ich realizację po stronie polskiej.

Rezultatem tej współpracy jest cykl międzynarodowych konferencji naukowych pn. *Polska i Jugosławia w XX wieku*, organizowany wspólnie z ISI. Ze strony polskiej jestem współorganizatorem wszystkich dziewięciu edycji konferencji (dziesiąta jest zaplanowana na 24–25 września 2026 r.), natomiast koordynatorem przedsięwzięcia po stronie serbskiej jest dr Nebojša Stambolija. Konferencja stanowi obecnie trwałe międzynarodowe przedsięwzięcie naukowe poświęcone problematyce stosunków polsko-jugosłowiańskich. Jej efektem jest

dziewięć recenzowanych monografii pokonferencyjnych opublikowanych w językach polskim, serbskim i angielskim.

Potwierdzeniem skuteczności prowadzonych działań organizacyjnych było również pozyskanie środków finansowych na organizację konferencji w Bydgoszczy w 2024 r. Projekt uzyskał dofinansowanie w wysokości 72 570 zł w ramach programu „Doskonała Nauka II” (Wsparcie konferencji naukowych, nr rej. KONF/SP/0235/2023/01), przy całkowitej wartości przedsięwzięcia wynoszącej 80 627 zł.

W okresie objętym oceną uczestniczyłem łącznie w organizacji 12 międzynarodowych konferencji naukowych, w tym 5 odbywających się za granicą. We wszystkich przypadkach byłem współorganizatorem w ramach kolegalnych komitetów organizacyjnych, natomiast podczas 5 konferencji pełniłem funkcję gospodarza.

W 2021 r. byłem wnioskodawcą zaproszenia prof. Piotra H. Kosickiego z University of Maryland w College Park do udziału w programie „Visiting Professor”, realizowanym na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, finansowanym ze środków Unii Europejskiej. W ramach pobytu profesora na Wydziale Historycznym pełniłem funkcję opiekuna organizacyjnego i merytorycznego, koordynując realizację dwutygodniowego cyklu zajęć dydaktycznych pt. *Global Revolution in the Modern Era: From France, to China, to Afghanistan, to Ukraine*, obejmującego 16 godzin zajęć ze studentami. Inicjatywa ta przyczyniła się do umiędzynarodowienia oferty dydaktycznej Wydziału Historycznego oraz umożliwiła studentom bezpośredni kontakt z badaczem reprezentującym renomowany ośrodek akademicki w Stanach Zjednoczonych.

Poza opisanymi powyżej przedsięwzięciami organizacyjnymi, w ramach obowiązków służbowych pełniłem również szereg funkcji na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, w tym:

- Koordynatora Wydziału Historycznego ds. Projektów Naukowych i Dotacji na Działalność Naukową (od 2019 r.),
- Członka rady kierunku wojskoznawstwo (od 2018 r.),
- Opiekuna rocznika (dwukrotnie).

III. Działalność popularyzująca naukę

Działalność popularyzatorską realizowałem przede wszystkim poprzez publikacje, wykłady otwarte oraz wystąpienia w mediach. Opublikowałem siedem artykułów popularnonaukowych i analiz/opinii na portalach *Histmag.org* (3) oraz *StosunkiMiedzynarodowe.pl* (4). Pierwsza grupa tekstów poświęcona była historii powojennej Jugosławii, natomiast druga dotyczyła współczesnych procesów politycznych i geopolitycznych zachodzących w państwach Europy Południowo-Wschodniej. W latach 2022 i 2025 udzieliłem również wywiadów dotyczących bieżącej sytuacji politycznej w Serbii na kanale YouTube „Podróż bez Paszportu”, popularyzując wyniki własnych badań i wiedzę o regionie Bałkanów wśród szerokiego grona odbiorców.

Istotnym elementem mojej działalności popularyzatorskiej były także wykłady oraz udział w wydarzeniach edukacyjnych. W 2025 r. wygłosiłem dwa wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku (w Chełmnie oraz w Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury w Bydgoszczy). W 2018 r. współorganizowałem „Dni Serbskie” w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki, zorganizowane z okazji podpisania umowy o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego a Instytutem Historii Współczesnej Serbii. W 2017 r. uczestniczyłem w organizacji etapu Konkursu Kazimierzowskiego w Przemyślu, natomiast w 2019 r. wygłosiłem wykład poświęcony postaci Josipa Broza Tity dla uczniów V Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy.

Moja dotychczasowa działalność naukowa, organizacyjna i społeczna była wielokrotnie doceniana przez gremia akademickie oraz instytucje i organizacje pozanaukowe. W 2024 r. otrzymałem Medal Komisji Edukacji Narodowej, natomiast w 2019 r. Nagrodę III stopnia Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego za osiągnięcia naukowe oraz – w 2018 r. – Nagrodę III stopnia Rektora UKW za działalność organizacyjną. W 2019 r. książka *Polska i Jugosławia w XX wieku. Polityka, społeczeństwo, kultura*, której byłem współredaktorem wraz z Momčilo Pavloviciem i Andrzejem Zaćmińskim, otrzymała Wyróżnienie w kategorii Prace Zbiorowe Kapituły Nagrody im. prof. Jerzego Skowronka. W 2016 r. otrzymałem II równorzędną nagrodę w Konkursie im. Władysława Pobóg-Malinowskiego na Najlepszy Debiut Historyczny Roku 2015, natomiast w 2014 r. moja rozprawa doktorska *Stosunki polsko-jugosłowiańskie w latach 1956–1971* została wyróżniona przez Radę Wydziału Humanistycznego UKW.

Uzupełnieniem tych wyróżnień jest Odznaka III Stopnia Polskiego Czerwonego Krzyża – Honorowy Zasłużony Dawca Krwi, przyznana w 2020 r.

Przedstawione wyróżnienia stanowią świadectwo wieloaspektowego charakteru mojej dotychczasowej działalności naukowej, organizacyjnej i społecznej.

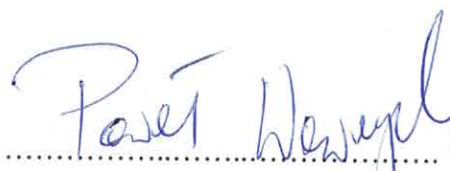
7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1–6 wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej

W moim dorobku znajduje się także artykuł przyjęty do publikacji w jednym z najbardziej prestiżowych światowych czasopism poświęconych historii zimnej wojny, jednak ze względu na cykl wydawniczy jego publikacja nastąpi już po złożeniu wniosku habilitacyjnego. Umowę wydawniczą podpisałem 13 lutego 2024 r. „The Journal of Cold War Studies” jest międzynarodowym czasopismem poświęconych historii zimnej wojny, wydawanym przez Harvard University we współpracy z MIT Press.

Between the Devil and the Deep Blue Sea. Clergy in Military Service in the Yugoslav People's Army from the Perspective of the Yugoslav State Security Services (1952–1966), „The Journal of Cold War Studies” 2026, vol. 28, iss. 4.

W artykule analizuję, na podstawie dotychczas szerzej niewykorzystywanych materiałów źródłowych (częściowo wykorzystanych następnie w przedstawionej do oceny monografii habilitacyjnej), politykę władz jugosłowiańskich wobec duchownych odbywających służbę wojskową w Jugosłowiańskiej Armii Ludowej w latach 1952–1966. Nowatorski charakter opracowania wynika z wykorzystania dokumentacji wojskowych służb bezpieczeństwa, która umożliwiła odtworzenie relacji pomiędzy wojskowym i cywilnym aparatem bezpieczeństwa oraz analizę mechanizmów kontroli stosowanych wobec kleryków i duchownych odbywających służbę wojskową.

Podsumowując, przedstawiony dorobek stanowi rezultat wieloletniej i konsekwentnie rozwijanej działalności naukowej, obejmującej badania nad historią Europy Środkowo-Wschodniej, współpracę z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi, a także działalność organizacyjną i dydaktyczną. Przedstawiona monografia habilitacyjna stanowi zwieńczenie tego kierunku badań i zarazem podstawę jego dalszego rozwijania.

(podpis wnioskodawcy)